

Міністерство освіти і науки України  
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка  
Навчально-науковий інститут культури і мистецтв  
Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання



«Затверджую»  
Директор навчально-наукового  
інституту культури і мистецтв  
О.А. Устименко-Косоріч  
«31» серпня 2021 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### «МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка  
спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)  
освітня-програма/програми Музичне мистецтво  
мова навчання українська

Погоджено  
науково-методичною комісією  
НН інституту культури і мистецтв  
«31» серпня 2021 р.  
Голова Руденко О.Ф.

Суми – 2021

---

Розробник: С. Г. Крамська, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання  
Протокол №\_\_1\_\_ від «\_\_27\_\_»\_серпня 2021 р.

Директор ННі культури і мистецтв  О.А.Устименко-Косоріч

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5,5  Загальна кількість годин: ДФН – 161 ЗФН - 186	Бакалавр	<b>денна форма навчання</b>	<b>заочна форма навчання</b>
		Обов'язкова	
		<b>Рік підготовки</b>	
		3-4-й	3-4-й
		<b>Семестр</b>	
		5-8-й	5-8-й
		<b>Лекції</b>	
		8 год.   14 год.	4 год.   4 год.
		<b>Практичні</b>	
		12 год.   14 год.	4 год.   4 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		64 год.   49 год.	93 год.   93 год.
		<b>Вид контролю</b>	
залік	екзамен		

#### 1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика музичного виховання» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки напряму «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Навчальна програма з «Методики музичного виховання» є основою для вивчення студентами нормативної дисципліни педагогічно-професійного циклу в системі вищої освіти.

Зміст програми відображає державні пріоритети вищої освіти в Україні, ґрунтується на досягненнях педагогічної науки й музичної педагогіки, відповідає базовим вимогам шкільної освіти, програмам музичного виховання школярів.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Методика музичного виховання» спирається на фундаментальні знання з філософії, історії зарубіжної культури та культури України, базується на *комплексній системі психолого-педагогічних* («Педагогіка», «Історія педагогіки», «Психологія», «Вікова психологія», «Фізіологія» тощо), *фахових* («Хорознавство», «Практикум шкільного пісенного репертуару», «Аранжування», «Хорове диригування», «Хоровий клас», «Постановка голосута» ін.) і *музично-теоретичних* («Історія української музики», «Історія зарубіжної музики», «Сольфеджіо», «Гармонія», «Аналіз музичних форм» «Основний музичний інструмент», «Концертмейстерський клас», «Інструментальний ансамбль» та ін.) знань і умінь. Забезпечує підготовку до педагогічної, творчої і концертної діяльності в різних галузях музичної культури і мистецтва.

Програма навчальної дисципліни для 3-го та 4-го курсів складається з наступних розділів:

1. Музика як вид мистецтва і предмет виховання
2. Теоретичні основи музичного навчання і виховання школярів
3. Види музичної діяльності у загальноосвітній школі
4. Роль музично-педагогічна спадщини у розвитку сучасної музичної освіти в Україні
5. Сучасні вимоги до методичного забезпечення уроку музичного мистецтва в ЗОШ
6. Методика викладання музичного мистецтва у початковій і основній школі.

Викладання навчальної дисципліни «Методика музичного виховання» має на меті формування музично-педагогічних компетенцій та професійної культури майбутнього вчителя музики, готовності самостійно і творчо

вирішувати навчально-виховні завдання музичної освіти, здійснювати науково-дослідну роботу у сфері музично-педагогічної діяльності, методично грамотно планувати і організовувати навчально-виховний процес на уроках музичного мистецтва і позаурочний час, формування потреби самоосвіти й удосконалення професійної майстерності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

- денна форма навчання - 160 годин / 5,5 кредитів ECTS
- заочна форма навчання - 194 години / 6,5 кредити ECTS

## **2. Передумови для вивчення дисципліни**

Програма навчальної дисципліни «Методика музичного виховання» призначена для підготовки студентів ОР «Бакалавр» до здійснення навчального процесу в загальноосвітній школі. Навчальний курс вимагає обізнаності змісту і системи музичного виховання у межах шкільного курсу, оволодіння засобами його реалізації, набуття навичок самостійної роботи з музично-педагогічною літературою.

Курс навчальної дисципліни передбачає вивчення теоретико-методологічних основ, структурних компонентів музичної освіти, її суб'єктів; функції музичного мистецтва у духовному розвитку особистості; зміст музичного виховання і музичного розвитку учнів початкової і основної школи; принципи, форми, методи і сучасні технології організації навчально-виховного процесу та музично-творчої діяльності учнів на уроці музичного мистецтва і в позакласній роботі.

## **3. Результати навчання за дисципліною**

Вивчення курсу «Методика музичного виховання» передбачає озброєння студентів знаннями з сучасних наукових концепцій, понять, методик та методів, на основі яких відбувається процес музичного виховання, навчання й освіти вихованців загальноосвітньої школи,

засвоєння, усвідомлення та практичну реалізацію майбутніми фахівцями теоретичних, методичних і практичних основ з музичного виховання школярів, закономірностей процесу їх музичного розвитку, умов організації музично-педагогічної роботи з учнями.

Даний курс спрямований на узагальнення знань з теоретичних основ музичного навчання й виховання школярів, вивчення студентами методики викладання «Музичного мистецтва» у загальноосвітній школі, загальних питань шкільної музичної педагогіки, що забезпечує формування професійної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва.

<p><b>Знання:</b> змісту музичних термінів, концепцій, теорії та загальної структури музикознавчих наук.</p> <p><b>Уміння:</b> застосовувати музичні терміни та знання теорії та структури музикознавчих наук у процесі викладання музичного мистецтва в закладах освіти.</p>	<p><b>ПРН 1</b></p>	<p>Знати музичну термінологію, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих наук.</p>
<p><b>Знання:</b> закономірностей, принципів, цілей, завдань музичної педагогіки.</p> <p><b>Уміння:</b> застосовувати теоретичні та теоретико-методичні основи музичної педагогіки у процесі викладання музичного мистецтва в закладах освіти.</p>	<p><b>ПРН 2</b></p>	<p>Знати сучасні теоретичні основи музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.</p>
<p><b>Знання:</b> методів і форм музично-педагогічної діяльності та особливостей її реалізації.</p> <p><b>Уміння:</b> застосовувати теоретико-методичні знання у навчально-виховному процесі в різних формах і типах уроків, видах діяльності, позакласних формах організації музично-творчої діяльності..</p>	<p><b>ПРН 3</b></p>	<p>Знати та розуміти специфіку використання методів, способів, форм музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності вчителя.</p>
<p><b>Знання:</b> духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей.</p> <p><b>Уміння:</b> дотримуватися духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей навчально-виховній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва.</p>	<p><b>ПРН 4</b></p>	<p>Дотримуватися системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей у навчально-виховній та організац. діяльності вчителя музичного мистецтва.</p>

<p><b>Знання:</b> сутності методичних інструментів музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, засобів і методів активізації мистецько-творчого розвитку учнів.</p> <p><b>Уміння:</b> обґрунтованого з урахуванням віку учнів, теми, мети уроку, навчально-виховних завдань застосовувати методичні прийоми і засоби роботи над інтонацією, ансамблем, дикцією, нюансами, як необхідними навичками культури співу учнів на уроці музичного мистецтва).</p>	<b>ПРН 5</b>	<p>Інтегрувати і розрізняти знання про зміст методичного інструментарію музично-педагогічної діяльності вчителя мистецтва, вчителя музичного мистецтва, пояснювати суть засобів і методів активізації мистецько-творчого розвитку учнів, виховувати художньо-обдаровану особистість.</p>
<p><b>Знання:</b> психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку учнів середньої школи.</p> <p><b>Уміння:</b> обґрунтовано використовувати засоби музичного мистецтва у процесі виховання та розвитку учнів середньої школи.</p>	<b>ПРН 8</b>	<p>Знати психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку учнів середньої школи..</p>
<p><b>Знання:</b> засобів та форм самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції.</p> <p><b>Уміння:</b> реалізовувати здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі музично-педагогічної діяльності як вчителя музичного мистецтва.</p>	<b>ПРН 13</b>	<p>Виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі мистецької й музично-педагогічної діяльності</p>
<p><b>Знання:</b> методичних засад вирішення музично-педагогічні проблеми, конструювання та інтерпретації музично-педагогічних ситуацій.</p> <p><b>Уміння:</b> вирішувати музично-педагогічні проблеми, демонструвати оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі реалізації музично-педагогічних ситуацій.</p>	<b>ПРН 14</b>	<p>Демонструвати уміння вирішувати музично-педагогічні проблеми, оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій.</p>
<p><b>Знання:</b> організаційно-методичних засад роботи в учнівському колективі.</p> <p><b>Уміння:</b> налагоджувати духовну спільність, співпереживання та співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в мистецько-творчому учнівському колективі.</p>	<b>ПРН 23</b>	<p>Налагоджувати духовну спільність, співпереживання і співпрацю учнів і вихованців, ефективно працює в мистецько-творчому учнівському і</p>

<b>Комунікація:</b> з учнями та вихованцями з метою налагодження духовної спільності, співпереживання.	педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях.
--------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------

#### 4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання досягнень здобувача вищої освіти
<p><b>A</b></p> <p>90-100 балів</p> <p>Відмінно</p>	<p>Студент володіє теоретичними та методологічними знаннями з галузі методики музичного виховання, високим рівнем моделювання усіх видів педагогічної діяльності учителя з музичного мистецтва у загальноосвітній школі, вміє самостійно добирати та творчо опрацьовувати музично-дидактичний матеріал, оптимально добирати методи і прийоми щодо усунення навчальних музично-виконавських недоліків учнів у процесі роботи на уроці, демонструє достатню сформованість власних педагогічних й фахових умінь, здатність до музично-педагогічної імпровізації, творчо підходить до виконання учбових завдань та добору дидактичного й методичного матеріалу.</p>
<p><b>B</b></p> <p>82-89 балів</p> <p>Добре</p>	<p>Студент має міцні ґрунтовні теоретично-методичні знання і уміння, належний рівень моделювання основних видів діяльності майбутнього вчителя з музичного мистецтва, виконує аналітично-практичну роботу на доброму рівні без суттєвих помилок. Добре орієнтується і здатен виконувати учбові фрагменти з практичної музично-педагогічної діяльності на достатньому професійному рівні. Доречно використовує власний музично-теоретичний і виконавський досвід у вирішенні запропонованих викладачем педагогічних ситуацій та навчальних завдань. Може проаналізувати можливі недоліки учнів у різних видах музичної діяльності на уроці, визначити певні методичні прийоми щодо їх усунення.</p>
<p><b>C</b></p> <p>74 – 81 Балів</p> <p>Добре</p>	<p>Студент демонструє достатній теоретично-методичні знання і уміння, але у педагогічній практиці може допустити незначні неточності, які потребують зауваження та корегування.. Демонструє базовий рівень моделювання окремих видів діяльності педагога-музиканта, добрі знання музично-методичного матеріалу в межах програми; при належному рівні педагогічного спілкування йому бракує вмінь робити власні висновки. Запропоновані викладачем теоретичні та практичні навчальні завдання виконані</p>



	вибірково.
D 64 – 73 балів Задовільно	Студент не завжди послідовно та логічно використовує теоретично-методичні знання і уміння, тому не завжди вміє зробити аналіз виконуваної роботи. Демонструє задовільний рівень моделювання окремих видів діяльності педагога з музичного мистецтва. Знає основний матеріал з дисципліни, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння або висновок, низький рівень здатності застосувати набуті знання у подальшій практичній музично-педагогічній роботі у школі.
E 60 – 63 балів Задовільно	Теоретичні відповіді та завдання, що виконує студент відзначаються фрагментарністю, він не вміє професійно проаналізувати свою роботу без консультації викладача. Студент усвідомлює недостатній обсяг власної інформованості, застосовує спосіб отримання навчальної інформації, запропонований викладачем; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичною літературою, демонструє розуміння отриманої інформації у певній мірі, робить деякі висновки з конкретного питання. Разом з тим у студента відсутні сформовані методичні уміння та навички, він лише може здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу та практичного її застосування у діяльності вчителя з музичного мистецтва у школі.
FХ 35 – 59 Балів Незадовільно	Студент здатний виконувати незначну частину навчальних музично-педагогічних завдань, на низькому рівні моделює окремі види професійної діяльності вчителя з музичного мистецтва, використовує обмежений теоретичний, методичний та словниковий запас з метою аналізу і використання музично-дидактичного матеріалу у практичному контексті. Необхідні знання щодо практичної роботи з музичним матеріалом на уроці слабкі, більшість запропонованих викладачем теоретичних та практичних навчальних завдань студентом не виконано.
F 1 – 34 балів Незадовільно	Рівень знань студента потребує серйозної подальшої роботи та демонструє необхідність обов'язкового повторного курсу вивчення навчальної дисципліни.

## Розподіл балів

Поточний контроль												Самост. робота	Сума балів	
Розділ 1		Розділ 2-3			Розділи 4-6							39	100	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12			T 13
6	5	6	5	5	6	5	6	6	5	5	5			5

(T1, T2 ... T13 – теми розділів)

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену, заліку, курсової роботи, практики)	Сума балів за всі види навчальної діяльності
A	Відмінно	90 - 100
B	Добре	82 – 89
C		75 – 81
D	Задовільно	69 – 74
E		60 – 68
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1 - 34

### 5. Засоби діагностики результатів навчання

5.1.Форми і методи поточного контролю: усне опитування, конспектування, тестування; перевірка самостійної роботи (законспектованих додаткових інформаційних джерел, виконання контрольних завдань).

5.2. Форми і методи підсумкового контролю: залік, екзамен

5.3. Критерії оцінювання знань студентів: знання теоретико-методичного матеріалу, володіння практичними навичками, термінологією, культурою мови.

## **6. Програма навчальної дисципліни**

Розділ 1. Музика як вид мистецтва і предмет виховання

Розділ 2. Теоретичні основи музичного навчання і виховання школярів

Розділ 3. Види музичної діяльності у загальноосвітній школі

Розділ 4. Роль музично-педагогічна спадщини у розвитку сучасної музичної освіти в Україні

Розділ 5. Сучасні вимоги до методичного забезпечення уроку музичного мистецтва в ЗОШ

Розділ 6. Методика викладання музичного мистецтва у початковій і основній школі

### **7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни**

#### **РОЗДІЛ 1. Музика як вид мистецтва і предмет виховання**

**Тема 1.1.** Музичне мистецтво як складова частина духовної культури суспільства, його пізнавальні та виховні можливості. Мета і завдання курсу «Методика музичного виховання». Сучасні вимоги до музичного виховання у загальноосвітній школі

**Тема 1.2.** Національний пісенний фольклор як основа сучасного музичного виховання

#### **РОЗДІЛ 2. Теоретичні основи музичного навчання і виховання школярів**

**Тема 2.1.** Музичні здібності та методика їх розвитку у школярів. Музикальність та її структура. Релятивна система виховання музичного слуху.

**Тема 2.2.** Провідні методичні системи масової музичної освіти дітей у ХХ-ХХІ століттях. Порівняння методичних компонентів музично-педагогічних систем Є. Жак-Далькроза, К. Орфа, З. Кодая, П'єра ван Хауве, Б. Трічкова

**Тема 2.3.** Сутність педагогічної концепції музичного виховання Д.Кабалевського

### **РОЗДІЛ 3. Види музичної діяльності у загальноосвітній школі**

**Тема 3.1.** Психолого-педагогічні основи формування музичного сприймання школярів

**Тема 3.2.** Особливості проведення уроків музичного мистецтва у сучасній загальноосвітній школі

**Тема 3.3.** Вокально-хорове виховання школярів. Співацький режим і охорона дитячого співочого голосу

**Тема 3.4.** Методика виховання співацьких умінь у школярів. Методика розучування пісні на уроці музичного мистецтва

**Тема 3.5.** Музична грамота у навчально-виховному процесі школи

**Тема 3.6.** Дитяча музична творчість на уроках музичного мистецтва

**Тема 3.7.** Взаємозв'язок різних видів мистецтв на уроках музики в школі

**Тема 3.8.** Методи музичного виховання, навчання та розвитку школярів

### **РОЗДІЛ 4. Роль музично-педагогічна спадщини у розвитку сучасної музичної освіти в Україні**

**Тема 4.1.** Становлення загальної музичної освіти в Україні.

**Тема 4.2.** Музично-педагогічна діяльність М. В. Лисенка, Я. С. Степового, К. Г. Стеценка.

**Тема 4.3.** Педагогічні надбання М. Д. Леонтовича, В. М. Верховинця, С. П. Людкевича.

**Тема 4.4.** Розвиток музичної освіти в Україні після 1917 року.

### **РОЗДІЛ 5. Сучасні вимоги до методичного забезпечення уроку музичного мистецтва в ЗОШ**

**Тема 5.1.** Особливості проведення традиційних і нестандартних уроків музичного мистецтва в ЗОШ.

**Тема 5.2.** Специфіка організації творчих видів діяльності (гра на елементарних музичних інструментах, рухи під музику, імпровізація) у розвитку музичних здібностей учнів.

**Тема 5.3.** Методи розвитку емоційної і інтелектуальної сфери учнів у сучасній школі.

**Тема 5.4.** Педагогічна оцінка на уроках музичного мистецтва. Домашні завдання з музики.

## **Розділ 6. Методика викладання музичного мистецтва у початковій і основній школі**

**Тема 6.1.** Вікова характеристика молодших школярів: загальний та музичний розвиток.

**Тема 6.2.** Методика музичного навчання і виховання у початковій школі (1-4 класи).

**Тема 6.3.** Вікові особливості учнів 5-8 класів.

**Тема 6.4.** Методика музичного навчання і виховання у основній школі (5-8 класи).

**Тема 6.5.** Методика музичного виховання в позашкільний час.

**ІНДЗ** – Музично-педагогічна дослідна діяльність вчителя ЗОШ.

### **7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни**

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.	
<b>РОЗДІЛ І. Музика як вид мистецтва і предмет виховання</b>						
<b>Тема 1.</b> Музичне мистецтво як складова частина духовної культури суспільства. Мета і завдання курсу		1	1			4

«Методика музичного виховання». Сучасні вимоги до музичного виховання у ЗОШ						
<b>Тема 2.</b> Національний пісенний фольклор як основа сучасного музичного виховання						4
<b>РОЗДІЛ II. Теоретичні основи музичного навчання і виховання школярів</b>						
<b>Тема 1.</b> Музичні здібності та методика їх розвитку у школярів. Структура музикальності. Релятивна система		1	1			5
<b>Тема 2.</b> Провідні методичні системи масової музичної освіти дітей у XX-XXI століттях. Порівняння методичних компонентів музично-педагогічних систем Є.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, П'єра ван Хауве, Б.Трічкова		1	1			5
<b>Тема 3.</b> Сутність педагогічної концепції музичного виховання Д.Кабалевського			1			4
<b>РОЗДІЛ III. Види музичної діяльності у загальноосвітній школі</b>						
<b>Тема 1.</b> Психолого-педагогічні основи формування музичного сприймання школярів		1	1,5			6
<b>Тема 2.</b> Особливості проведення уроків музичного мистецтва у сучасній загальноосвітній школі			1,5			6
<b>Тема 3.</b> Вокально-хорове виховання школярів. Співацький режим і охорона дитячого співочого голосу		1	1			6
<b>Тема 4.</b> Методика виховання співацьких умінь у школярів. Методика розучування пісні на уроці музичного мистецтва		1	2			8
<b>Тема 5.</b> Музична грамота у навчально-виховному процесі школи		1	1			4
<b>Тема 6.</b> Дитяча музична творчість на уроках музичного мистецтва						
<b>Тема 7.</b> Взаємозв'язок різних		1	1			4

видів мистецтв на уроках музики в школі						
<b>Тема 8.</b> Методи музичн. виховання, навчання та розвитку школярів						4
<b>РОЗДІЛ IV. Роль музично-педагогічна спадщини у розвитку сучасної музичної освіти в Україні</b>						
<b>Тема 1.</b> Становлення загальної музичної освіти в Україні. <b>Тема 2.</b> Музично-педагог. діяльність М.В.Лисенка, Я.С.Степового, К.Г.Стеценка. <b>Тема 3.</b> Педагог. надбання М.Д.Леонтовича, В.М.Верховинця, С.П.Людкевича. <b>Тема 4.</b> Розвиток музичної освіти в Україні після 1917 р.		4	4			12
<b>РОЗДІЛ V. Сучасні вимоги до методичного забезпечення уроку музичного мистецтва в ЗОШ</b>						
<b>Тема 1.</b> Програми з музичного мистецтва. Умови проведення традиційних і нестандартних уроків музичного мистецтва в ЗОШ. <b>Тема 2.</b> Специфіка організації творчих видів діяльності (гра на елементарних музичних інструментах, рухи під музику, імпровізація) у розвитку музичних здібностей учнів. <b>Тема 3.</b> Методи розвитку емоційної і інтелектуал. сфери учнів у сучасній школі. <b>Тема 4.</b> Педагогічна оцінка на уроках музичн. мистецтва. Домашні завдання з музики.		4	4			12
<b>Розділ VI. Методика викладання музичного мистецтва у початковій і основній школі</b>						
<b>Тема 1.</b> Вікова характеристика молодших школярів: загальний та музичний розвиток. <b>Тема 2.</b> Методика музичного навчання і виховання у початковій школі (1-4 класи). <b>Тема 3.</b> Вікові особливості учнів 5-8 кл. <b>Тема 4.</b> Методика музичного навчання і виховання у		6	6			25

основній школі (5-8 класи). <b>Тема 5. Методика музичного виховання в позашкільний час.</b>						
<b>Усього годин</b>	<b>161</b>	<b>22</b>	<b>26</b>			<b>113</b>

### Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<b>РОЗДІЛ 1.</b>			
1	Музичне мистецтво як складова частина духовної культури суспільства. Мета і завдання курсу «Методика музичного виховання»	1	1
2	Національний пісенний фольклор як основа сучасного музичного виховання		
<b>РОЗДІЛ 2.</b>			
1	Музичні здібності та методика їх розвитку у школярів. Структура музикальності. Релятивна система	1	1
2	Провідні методичні системи масової музичної освіти дітей у XX-XXI століттях.		
3	Сутність педагогічної концепції музичного виховання Д.Кабалевського	1	
<b>РОЗДІЛ 3</b>			
1	Психолого-педагогічні основи формування музичного сприймання школярів	1	2
2	Особливості проведення уроків музичного мистецтва у сучасній загальноосвітній школі		
3	Співацький режим і охорона дитячого співочого голосу	1	
4	Методика виховання співацьких умінь у школярів	1	
5	Музична грамота у навчально-виховному процесі школи		
6	Дитяча музична творчість на уроках музичного мистецтва	1	
7	Взаємозв'язок різних видів мистецтв на уроках музики в школі		
8	Методи музичного виховання школярів	1	
<b>РОЗДІЛ 4</b>			
1	Становлення загальної музичної освіти в Україні	4	1
2	Музично-педагог. діяльність М.В.Лисенка, Я.С.Степового, К.Г.Стеценка. Педагог. Надбаня М.Д.Леонтовича, В.М.Верховинця, С.П.Людкевича		
<b>РОЗДІЛ 5</b>			
1	Сучасні вимоги до методичного забезпечення уроку музичного мистецтва в ЗОШ	4	1
2	Умови проведення традиційних і нестандартних уроків музичного мистецтва в ЗОШ		
3	Педагогічна оцінка на уроках музичного мистецтва		
4	Домашні завдання з музичного мистецтва у ЗНЗ		



РОЗДІЛ 6			
1	Методика викладання музичного мистецтва у початковій школі	6	2
2	Методика викладання музичного мистецтва в основній школі		
<b>Разом</b>		<b>22</b>	<b>8</b>

### Теми практичних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<b>РОЗДІЛ 1</b>			
1	Сучасні вимоги до музичного виховання у ЗОШ	1	1
2	Місце фольклорної спадщини у шкільних програмах з музичного мистецтва		
<b>РОЗДІЛ 2</b>			
1	Структура музикальності	3	1
2	Порівняння методичних компонентів музично-педагогічних систем Є.Жак-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая, П'єра ван Хауве, Б.Тріčkова		
3	Музично-педагогічні принципи Д.Б.Кабалевського		
<b>РОЗДІЛ 3</b>			
1	Методика слухання музики на уроках музичного мистецтва	3	2
2	Урок музичного мистецтва як особлива форма навчання музиці		
3	Чотири стадії розвитку дитячого голосу	1	
4	Методика розучування пісні на уроці музичного мистецтва	2	
5	Музична грамотність. Музична грамота		
6	Гра на музичних інструментах як вид дитячої творчості	1	
7	Художній синтез музики та інших видів мистецтв		
8	Методи музичного навчання та розвитку учнів ЗОШ	1	
<b>РОЗДІЛ 4</b>			
1	Розвиток музичної освіти в Україні після 1917 р	4	1
2	Спадщина вітчизняних композиторів як дієвий засіб національного виховання підростаючого покоління		
<b>РОЗДІЛ 5</b>			
1	Порівняльний аналіз сучасних програм з «Музичного мистецтва»	4	1
2	Взаємозв'язок інтелектуальної та емоційної сфери учнів ЗОШ, його значущість у формуванні музичної культури школярів		
3	Критерії оцінки розвитку музичної культури дітей, їх музичних здібностей, виконавської діяльності, музичного сприймання		
4	Форми домашніх завдань з музичного мистецтва у школі		
<b>РОЗДІЛ 6</b>			
1	Вікова характеристика молодших школярів: загальний та музичний розвиток	6	2
2	Вікові особливості музичного розвитку учнів основної школи		
<b>Разом</b>		<b>26</b>	<b>4</b>

## Самостійна робота

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<b>РОЗДІЛ І</b>			
1	Предмет і завдання музичної педагогіки	4	7
2	Національні засади музичного навчання школярів	4	6
<b>РОЗДІЛ 2</b>			
1	Релятивна система в практиці навчання школярів музиці	5	10
2	Застосування доробку практиків світової музичної педагогіки у вихованні дітей	5	10
3	Місце спадщини Д.Б.Кабалевського у сучасному навчанні музиці школярів	4	10
<b>РОЗДІЛ 3</b>			
1	Особливості сприймання музичного матеріалу школярами	6	10
2	Типи уроків музичного мистецтва. Структура уроку музики	6	5
3	Вокально-хорове виховання школярів	4	5
4	Основні принципи вокально-хорової роботи зі школярами	4	10
5	Специфіка навчання музичній грамоті у ЗОШ	4	5
6	Види виконавської творчості учнів у загальноосвітній школі	4	5
7	Унікальність поєднання видів мистецтв у жанрах	4	5
8	Основні принципи навчання дітей музиці у ЗНЗ	4	5
<b>РОЗДІЛ 4</b>			
1	Сучасні підходи у вітчизняній музичній освіті молоді	12	10
2	Композитори Сумщини та їх внесок у розвиток вітчизняної музики		3
<b>РОЗДІЛ 5</b>			
1	Особливості роботи з програмами з мистецтва у ЗНЗ. Місце педагогічної творчості у праці вчителя мистецтва	12	10
2	Методи розвитку емоційної і інтелектуальної сфери учнів у сучасному загальноосвітньому закладі		10
3	Відмінності оцінювання колективних форм занять музикою та оцінкою індивідуальних особливостей кожного учня		10
4	Методика проведення бесід по домашніх завданнях, їх оцінювання		10
<b>РОЗДІЛ 6</b>			
1	Методика музичного навчання і виховання у початковій школі (1-4 класи)	25	20
2	Методика музичного навчання і виховання в основній школі (5-8 класи)		20
<b>Разом</b>		<b>113</b>	<b>186</b>

## 8. Рекомендовані джерела інформації

### Основні:

1. Апраксина О.А. Методика музикального виховання в школі: Учебное пособие. М.: Просвещение, 1983. 224с.
2. Арчажникова О.А. Профессия – учитель музыки: Книга для учителя: М.: Просвещение, 1984. 111с.
3. Ветлугіна Н.А. Музичний розвиток дитини.: Муз. Україна, 1978. 256с.
4. Гродзенская Н.Л. Школьники слушают музыку. М.: Просвещение, 1969. 77с.
5. Дмитриева Л.Г., Черноиваненко Н.М. Методика музикального виховання в школі: Учебное пособие. – М.: Просвещение, 1989. 207с.
6. Из истории музикального виховання: Хрестоматія / Сост. О.А.Апраксина. М.: Просвещение, 1990. 207с.
7. Кабалевський Д.Б. Про трьох китів та про інші цікаві речі. К.: Муз. Україна, 1982. 320с.
8. Костюк А.Г. Эстетические аспекты восприятия музыки // Проблемы музикальной культуры. Вып. 2. К.: Муз. Украина, 1989. С.143-156.
9. Лобова О.В. Формування основ музичної культури молодших школярів: теорія та практика: Монографія / О.Лобова. – Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2010. -256 с. (до теми № 4. С.57-74).
10. Михайліченко О.В. Нариси з історії музично-естетичного виховання молоді в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) К.: КДЛУ, 1999. С.238.
11. Михайліченко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки: історія та теорія. Навч. посіб. Суми, 2009. 208 с.
12. Назайкинский Е.В. О психологии музикального восприятия. М.: Музыка, 1972. 367с.
13. Огороднов Д.Е. Музикально-певческое воспитание детей в общеобразовательной школе. Изд. 2-е, испр. и доп. К.: Муз. Украина, 1981. 166с.
14. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001. 272с.
15. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі: Навч.- метод. посібник. –2-е вид., доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 216с.
16. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч.- метод. посібник. 2-е вид., доп. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2000. 272с.
17. Стулова Г.П. Хоровий клас: (Теория и практика вокальной работы в детском хоре). М.: Просвещение, 1988. 226с.
18. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музикального виховання: Учебное пособие. М.: Музыка, 1989. 175с.

19. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа /Сост. Л.Баренбойм. М.: Сов. композитор. 1978. 368с.
20. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа /Сост. Л.Баренбойм. М.: Сов. композитор, 1978.
21. Корнілова О.В. Уроки музичного мистецтва у 7 і 8 кл. загальноосвіт. навч. закл.: Навч.-метод. посіб., К.: Літера ЛТД, 2008. 176 с.

**Додаткові:**

1. Абдулин Э.Б. Теория и практика музыкального обучения в общеобразовательной школе: Пособие для учителя. М.: Просвещение, 1983. 112с
2. Апраксина О.А. Методика музыкального воспитания в школе: Учебное пособие. М.: Просвещение, 1983. 224 с.
3. Апраксина О.А. К вопросу о системе музыкального воспитания в школе: Сб. ст. /Сост. О.Апраксина. Вып. 10. М.: Музыка, 1975. С. 34 - 46
4. Арчажникова Л.Г. Профессия - учитель музыки; Кн. для учителя. М.: Просвещение, 1984. 411с.
5. Бочкарев Л.Л. Исследование структуры музыкальности в современной психологии (обзор литературы) //Психологический журнал. Т.7.№4. 1986.-С. 138-148.
6. Вендрова Т.Е. Художественно-педагогический анализ на уроке музыки //Музыка в школе. 1989. №3. с. 10 -16
7. Ветлугина Н.А. Музичний розвиток дитини, К.: Муз.Україна, 1978. 256с.
8. Воспитание музыкой: Из опыта работы. М.: Просвещение, 1991. 205с.
9. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психологический очерк: Кн. для учителя. 3-е изд. - М.: Просвещение, 1991. 93 с.
10. Выготский Л.С. Психология искусства /Под ред. МГ.Ярошевского. - М; Педагогика, 1987, 344 с
11. Костюк А.Г. Эстетические аспекты восприятия музыки //Проблемы музыкальной культуры. Вып.2. К.: Муз. Украина, 1989 С. 143-156.
12. Костюк А.Г. О теории музыкального восприятия //Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования: Сб.ст, /Сост. А. Г.Костюк. К.: Муз.Украина, 1986. С. 7-17.
13. Костюк А.Г. Восприятие молодых: Мелодические параметры процесса восприятия музыки. К.: Наукова думка, 1986. 192 с.
14. Костюк О.Г. Сприймання музики і художня культура слухача. К.: Наукова думка, 1965. 117с.
15. Красильникова М. Интонация как основа музыкальной педагогики //Искусство в школе. 1991. - №2. С. 6 - 9.
16. Красникова Е.И. Обзор зарубежных работ по проблемам восприятия музыки //Вопросы психологии. 1981 - №2. С. 150 - 155.
17. Леонтович М.Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України К., 1989. 136 с.

18. Маркова Е.Н. Интонационность музыкального искусства: Научное обоснование и проблемы педагогики. –К.: Муз.Украина, 1990. -183 с.
19. Медушевский В.В. Музыкальное произведение и его культурно-генетическая основа //Музыкальное произведение: Сущность, аспекты анализа: Сб.ст. К.: Муз.Украина, 1988. с. 5 - 17.
20. Назайкинский Е.В. Музыкальное восприятие как проблема музыкознания //Восприятие музыки: Сб.ст. /Ред.-сост. В.Н.Максимов. М.: Музыка, 1980.С. 91 -111.
21. Науменко С.И.- Формирование музыкальности у младших школьников в процессе индивидуального обучения //”Вопросы психологии. 1987. №4. С.71 -76.
22. Неменский Б.М. Мудрость красоты: О проблемах эстетического воспитания: Кн. для учителя. 2-е изд., перераб. и доп. М, 1987. 255 с.
23. Огороднов Д.Е. Музыкально-певческое воспитание детей в общеобразовательной школе. Изд. 2-е, испр. и доп. К.: Муз.Украина, 1981. 166 с.
24. Падалка Г.М, Учитель, музика, діти. - К.: Муз.Україна, 1982.144 с.
25. Панкевич Г.И. Социально-типологические особенности восприятия музыки //Эстетические очерки: Сб.ст. Вып.3. М.; Музыка, 1973.с.95-122.
26. Панкевич Г.И. Восприятие музыкального произведения и его структура //Эстетические очерки:Сб.ст. Вып.2.М.:Музыка,1967. с.191-211.
28. Ражников В.Г. Резервы музыкальной педагогики. – М.: Знание, 1980. 96с.
29. Раппопорт С. Х. Искусство и личность //Искусство и школа: Кн. для учителя /Сост. А.К.Василевский. М.: Просвещение, 1981. С. 215 - 229.
30. Ригина Г. Восприятие инструментальной музыки младшими школьниками //Музыкальное воспитание в школе: Сб. ст. /Сост. О.А.Апраксина. Вып. 10. - М.: Музыка, 1975. С. 213 - 220.
31. Ринкявичюс З. Воспринимают ли дети полифонию? Л.: Музыка, 1979. 64с.

### **13. Інформаційні ресурси**

1. Нормативна база вузу.
2. Бібліотечні фонди.
3. Джерела Інтернет:
  - 1.Бібліотека українських підручників URL: <http://pidruchniki.ws/>
  2. Вимоги до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі // Додаток 10 до Державного стандарту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n338>
  3. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
  5. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: [https://osvita.ua/legislation/Ser\\_osv/76886/](https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/)
  6. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>

7. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/>
8. Мистецтво 5 – 9 клас: Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Укл. Л. Масол та ін. // МОН України: Навчальні програми 5 – 9 класів, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
9. Музична абетка. URL: <http://muzabetka.com.ua/notna-gramota-html>
10. Музичне мистецтво: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1 – 4 класи. URL: <https://drive.google.com/file/d/0BwdEQ6hm6Pk4M0x6YIJwQnFISDQ/view>
11. Музичне мистецтво: Підручник для 1 класу / Укл. Л. Аристова, В. Сергієнко // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/1\\_klas/muzichne\\_mistectvo/227](https://portfel.info/load/1_klas/muzichne_mistectvo/227)
12. Музичне мистецтво: Підручник для 1 класу / Укл. О. Лобова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/1\\_klas/muzichne\\_mistectvo/227](https://portfel.info/load/1_klas/muzichne_mistectvo/227)
13. Музичне мистецтво: Підручник для 2 класу / Укл. Л. Аристова, В. Сергієнко // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/2\\_klas/muzichne\\_mistectvo/196](https://portfel.info/load/2_klas/muzichne_mistectvo/196)
14. Музичне мистецтво: Підручник для 2 класу / Укл. О. Лобова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/2\\_klas/muzichne\\_mistectvo/196](https://portfel.info/load/2_klas/muzichne_mistectvo/196)
15. Музичне мистецтво: Підручник для 3 класу / Укл. Л. Аристова, В. Сергієнко // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/3\\_klas/muzichne\\_mistectvo/239](https://portfel.info/load/3_klas/muzichne_mistectvo/239)
16. Музичне мистецтво: Підручник для 3 класу / Укл. О. Лобова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/3\\_klas/muzichne\\_mistectvo/239](https://portfel.info/load/3_klas/muzichne_mistectvo/239)
17. Музичне мистецтво: Підручник для 4 класу / Укл. Л. Аристова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/4\\_klas/muzichne\\_mistectvo/174](https://portfel.info/load/4_klas/muzichne_mistectvo/174)
18. Музичне мистецтво: Підручник для 4 класу / Укл. Н. Бондаренко, Л. Яловська // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/4\\_klas/muzichne\\_mistectvo/174](https://portfel.info/load/4_klas/muzichne_mistectvo/174)
19. Музичне мистецтво: Підручник для 4 класу / Укл. Л. Кондратова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/4\\_klas/muzichne\\_mistectvo/174](https://portfel.info/load/4_klas/muzichne_mistectvo/174)
20. Музичне мистецтво: Підручник для 4 класу / Укл. О. Лобова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/4\\_klas/muzichne\\_mistectvo/174](https://portfel.info/load/4_klas/muzichne_mistectvo/174)
21. Музичне мистецтво: Підручник для 4 класу / Укл. А. Терещенко // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/4\\_klas/muzichne\\_mistectvo/174](https://portfel.info/load/4_klas/muzichne_mistectvo/174)
22. Музичне мистецтво: Підручник для 5 класу / Укл. Л. Кондратова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/5\\_klas/muzichne\\_mistectvo/79](https://portfel.info/load/5_klas/muzichne_mistectvo/79)
23. Музичне мистецтво: Підручник для 5 класу / Укл. Л. Масол, Л. Аристова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/5\\_klas/muzichne\\_mistectvo/79](https://portfel.info/load/5_klas/muzichne_mistectvo/79)
24. Музичне мистецтво: Підручник для 6 класу / Укл. Л. Кондратова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/6\\_klas/muzichne\\_mistectvo/64](https://portfel.info/load/6_klas/muzichne_mistectvo/64)
25. Музичне мистецтво: Підручник для 6 класу / Укл. Л. Масол, Л. Аристова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/6\\_klas/muzichne\\_mistectvo/64](https://portfel.info/load/6_klas/muzichne_mistectvo/64)
26. Музичне мистецтво: Підручник для 7 класу / Укл. Л. Кондратова // Портфель. URL: [https://portfel.info/load/7\\_klas/muzichne\\_mistectvo/162](https://portfel.info/load/7_klas/muzichne_mistectvo/162)



## **9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Документація (навчальні плани, робоча навчальна програма).
2. Навчально-методичний пакет документів (тематика рефератів, курсових робіт студентів та вимоги до їх написання і оформлення, навчальні стенди, платівки, відеозаписи уроків провідних учителів м. Суми, відеофрагменти навчальних проектів з конкурсу «Учитель року» (номінація «Музичне мистецтво»), відеозаписи творчих розробок студентів (олімпіада з методики музичного виховання), відеофрагменти з матеріалами зразків оволодіння технологією музично-руховою діяльністю на уроці, зразки слайд-презентацій нестандартних форм уроку, ілюстративні матеріали до уроків музичного мистецтва у школі, завдання для самостійної роботи студентів).
3. Документація щодо організації науково-творчої діяльності студентів (вимоги до проведення студентської олімпіади з методики музичного виховання: схеми спостережень і критерії оцінювання роботи студента в ході уроку, виховного заходу, вокально-хорової роботи; тематика наукових доповідей студентів на студентських конференціях; вимоги до написання і оформлення наукових статей; вимоги до проведення науково-дослідної роботи студента під час практики в ЗОШ).
4. Науково-методичні видання викладачів кафедри, навчальна і методична література з предмету «Методика музичного виховання».

Канд.пед.наук, доцент кафедри хорового диригування,  
вокалу та методики музичного навчання

С.Г.Крамська

Директор ННІ культури і мистецтв,  
доктор мистецтвознавства, професор

О.А.Устименко-Косоріч